

Handläggare
Maria Wedenlid
Telefon: 0850811888

Till
Servicenämnden

Lokal och regional klimatomställning – underlag inför klimatpolitisk handlingsplan 2023

Svar på remiss från Kommunstyrelsen, dnr KS 2022/1013

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från servicenämnden angående en remiss från Länsstyrelsen i Uppsala om Lokal och regional klimatomställning – underlag inför klimatpolitisk handlingsplan 2023.

Serviceförvaltningen är positiv till underlaget för klimatpolitisk handlingsplan. Förslaget har en positiv påverkan på Agenda 2030, mål 12 om hållbar konsumtion och produktion. Förslaget skapar en förstärkt förmåga för regionala och kommunala aktörer att konsumera hållbart.

Som Sveriges största kommun ska Stockholms stad vara ledande i arbetet med lokal och regional klimatomställning och bör nyttja offentlig upphandling som ett verktyg för att accelerera den gröna omställningen. Att alltid ligga i framkant och vara med och utmana leverantörsmarknaden kräver också resurser och samordning. Genom förslagen i handlingsplanen ger det Stockholm en möjlighet att fortsätta använda offentlig upphandling som ett verktyg i omställningen.

Serviceförvaltningen
Stab

Palmfeltsvägen 5
121 62 Johanneshov
Box 7005
121 07 Stockholm-Globen
Växel 08-508 11 000
Fax
serviceforvaltningen@stockholm.se
<https://serviceforvaltningen.stockholm.se/>

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från servicenämnden angående en remiss från Länsstyrelsen i Uppsala om Lokal och regional klimatomställning – underlag inför klimatpolitisk handlingsplan 2023. Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 28 oktober 2022.

Ärendet

Enligt klimatlagen (2017:720) ska regeringen ta fram en ny klimatpolitisk handlingsplan vart fjärde år som beskriver regeringens klimatarbete, åtgärder och åtaganden så att klimatmålen nås. För att ta fram underlag till nästa klimatpolitiska handlingsplan gav regeringen i mars 2021 tre parallella uppdrag, ett till Länsstyrelsen i Uppsala län om lokal och regional klimatomställning, ett till Trafikanalys om transporternas klimatomställning samt ett till Tillväxtanalys om näringslivets klimatomställning.

Uppdraget till Länsstyrelsen var att med stöd från Naturvårdsverket och Energimyndigheten ta fram analyser och förslag till styrmedel och andra åtgärder som bidrar till en lokal och regional klimatomställning i hela landet. Det kan även handla om förändringar som gör att kommuner, regioner och andra relevanta aktörer bättre kan tillvarata befintliga stöd, insatser och andra åtgärder från nationell nivå. Förslagen ska kunna införas under perioden 2023–2026 och ska bidra till att klimatmålen nås på ett långsiktigt hållbart och kostnadseffektivt sätt.

Med utgångspunkt i klimatmålen och nuvarande klimatpolitik ingick i uppdraget att analysera vilka förutsättningar kommuner, regioner och andra relevanta aktörer har för att styra mot minskade utsläpp.

Tre huvudkategorier av hinder identifieras i analysen. De utgörs av brist på eller otillräcklig omfattning av

- vision, riktning, mål och ledarskap
- organisatorisk kapacitet och resurser för hållbar omställning.
- ramvillkor, kravnivåer.

För att minska hindren och öka möjligheterna föreslås olika paket för stärkt genomförandekraft lokalt och regionalt.

I remissen beskrivs ett antal kompletterande förslag med särskild relevans för lokal och regional nivå såsom offentlig upphandling, ökad kolinbindning och effektivare energi- och eleffektanvändning.

Förslag 8 i remissen gäller ökade klimatkrav i offentlig upphandling. Bland annat föreslås att Upphandlingsmyndigheten ska få medel och uppdrag att ta fram och upprätthålla *vägledningar för utformning av kommuners och regioners upphandlingsriktlinjer*. Upphandlingsriktlinjerna för kommuner och regioner föreslås även inkludera tydliga rekommendationer för när livscykelkostnadsberäkningar ska tas fram vid upphandling och

förtydligas med exempel där denna typ av underlag ger långsiktig kostnadseffektivitet.

Upphandlingsmyndigheten föreslås även få medel och uppdrag att utreda lämpligt framtagande av *fördjupade vägledningar, främst för kommuner och regioner inom områden av extra betydelse för minskad klimatpåverkan*, till exempel för fordon/drivmedel/transporttjänster, bygg- och anläggningsuppdrag, vård och omsorg, måltider/livsmedel, förbrukningsvaror/plast och maskiner/utrustning inklusive IT-utrustning.

Förslaget ger en möjlighet för offentlig upphandling att i högre grad än idag verka drivande och utgöra en bas för klimatomställning hos levererande företag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklingsavdelningen och verksamhetsområde upphandling och inköp.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Serviceförvaltningen är positiv till underlaget för klimatpolitisk handlingsplan. Förslaget har en positiv påverkan på Agenda 2030 mål 12 om hållbar konsumtion och produktion. Förslaget skapar en förstärkt förmåga för regionala och kommunala aktörer att konsumera hållbart.

Flera av förslagen i handlingsplanen är bra ur många aspekter. Förslaget om klimatomställningsfunktion i samtliga kommuner, kan ge en ökad förmåga för kommuner att ta ett helhetsperspektiv i klimatomställningsarbetet och verka för en effektiv samverkan mellan förvaltningar. Men även effektiv samverkan med andra aktörer. Att ha ett helhetsperspektiv i omställningsarbetet är ibland nödvändigt då viss omställning kan innebära högre kostnader för en inblandad förvaltning medan totalkostnaden för en kommun som helhet kan vara lägre samtidigt som det ger en lägre klimatpåverkan.

Förslaget om utökad stöd till framförallt kommuner genom fleråriga statliga stöd för regionala funktioner för upphandlingssamordning är också positivt. I detta förslag kan medel sökas för utveckling och tillämpning av klimatkrav i upphandling. Att utarbeta klimatkrav i upphandling är ett komplext och ibland svårt arbete. Det tar oftast mer tid, då man ofta behöver ha mer samverkan med leverantörer på marknaden än normalt. Att då kunna söka medel för att testa nya krav kan göra att en kommun har möjlighet att vara mer offensiv i sin kravställning än annars.

Serviceförvaltningen anser att det är viktigt att det är upphandlingsmyndigheten som, enligt förslag 8, får medel och uppdrag för att ta fram och upprätthålla vägledningar för utformning av kommuners och regioners upphandlingsriktlinjer inklusive tydliga rekommendationer för när livscykelkostnadsberäkningar ska tas fram vid upphandling. Upphandlingsmyndigheten har redan det nationella ansvaret att stärka den strategiska betydelsen av offentlig upphandling. Därför är det naturligt att medel och uppdrag läggs på myndigheten som kan samordna kommuner och regioner även i denna fråga, för att driva utvecklingen av innovativa lösningar för en snabb klimatomställning.

Som Sveriges största kommun ska Stockholms stad vara ledande i arbetet med lokal och regional klimatomställning och bör nyttja offentlig upphandling som ett verktyg för att accelerera den gröna omställningen. Att alltid ligga i framkant och vara med och utmana leverantörsmarknaden kräver också resurser och samordning. Genom förslagen i handlingsplanen ger det Stockholm en möjlighet att fortsätta använda offentlig upphandling som ett verktyg i omställningen.

Charlotte Goliath
Förvaltningschef

Serviceförvaltningen

Liselothe Engelgren
Verksamhetsområdeschef
Upphandling och inköp
Serviceförvaltningen

Bilagor

1. Remissen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Charlotte Goliath, Förvaltningschef	2022-10-10